

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 401. Qualiter acquiratur pacio & mediâ investiturâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

beret talem incompatibilitatem, & hinc per ipsum vasallum præstari non posset, exhiberi adhuc per alium posset; & licet hac ratione fortè deficeret feudum à propriissimè tali, adhuc tamen feudum propriè tale censetur, si dominus directus, uti potest, in ipsa concessione feudi seu investitura concederet vasallo exhibere illud servitium personale per substitutum ut Reiffenst. *h. t. n. 53*. Uti hæc confirmantur ex praxi, præsertim in Germania vigente, ubi passim clerici recipiunt & habent feuda non tantum franca, aut etiam habentia onera statum clericalem aut sacros Ordines non dedecentia, & hinc minus propriè talia, sed etiam servitium personale requirentia, dum Episcopi plurimique Abbates aliique Prælati feuda etiam majora & imperialia annexa suis dignitatibus ab Imperatore obtinent sub onere in bello exhibendi servitia personalia per alios. Atque ex his sequitur, etiam non amitti feuda, quæ quis habuit ante clericatum, post eundem & sacros Ordines susceptos, modò non requirant servitium personale dedecens statum clericalem aut sacros Ordines, quod per substitutum exhiberi nequeat. Et ita sentiunt sub hac limitatione omnes, quotquot aliàs absolute tenent præscindendo ab ista limitatione, amitti in hoc casu suscepti clericatus feuda. Clarus *loc. cit. qu. 5. Castrop. tr. 33. d. 10. p. 15. §. 6. Cravet. conf. 303. post num. 10. Rosenth. c. 7. concl. 30. n. 23. & 24. Vultej. de feud. & alii, quos citat & sequitur Pirh. h. t. num. 22*. Et hæc, quantum est de Jure canonico communi. Cujus contrarium dum statuunt leges seu consuetudines feudales, nimirum ut personæ ecclesiasticæ non sint capaces recipiendi feudi aut illud retinendi, cum specialiter disponant de rebus ad ecclesias & personas ecclesiasticas spectantibus ratione domini utilis, non valere dispositionem ob defectum potestatis & jurisdictionis cum Fagn. & Laym. tradit Pirh. *h. t. num. 23. in fine*.

3. Resp. tertio: Quod dictum de clericis secularibus, idem dicendum de religiosis sub eadem limitatione, nimirum non tantum ipsis monasteriis (& in specie Societati Jesu, ut constat ex *compend. privil. v. bona. §. 6.*) de novo concedi & donari posse bona feudalia seu feuda; sed etiam religiosos ipsos capaces esse eorum, pro ut constat ex *c. unic. de stat. religiof. in 6. ac tenent Zaf. in epitom. feud. p. 5. n. 72. dicens comunem. Rosenth. de feud. c. 3. concl. 5. Pirh. h. t. num. 23. Wiestn. num. 47. Reiffenst. num. 52. Clar. §. emphyteuf. qu. 78. n. 1*. Adeoque ea post susceptam religionem tam primò recipere, quam prius habita retinere possunt, modò, ut dictum de clericis in genere, & Clarus etiam expressè de monacho, servitium nullum personale iis incumbat, vel illud sit tale, quod à religioso honestè per se vel alium substitutum idoneum præstari possit. Et quidem feudum prius habitum ab ingrediente Societatem Jesu post ingressum non tantum non amitti, neque etiam transire in Societatem, sicut aliàs quò ad alios religiosos transit in monasterium juxta post dicenda; sed permanere etiam penes personam illius quo ad dominium utile, vel ex eo deducitur, quòd etiam tam dominium directum quam utile bonorum suorum allodialium retineat, usque dum per professionem aliasque constitutiones Societatis cogatur se eo abdicare. Quemadmodum etiam Equites militares (intellige religiosos) feuda habere posse certum ait Castrop. *tr. 33. d. 10. p. 15. §. 6. n. ult.* Qualiter verò feuda religiosi transeant ad monasteria, & hæc in ea succedant, dicitur paulò inferius.

Quest. 399. An & quando feudum ecclesiasticum concedi possit alicui potentiori, quam fuit is, qui illud ab Ecclesia habuit?

Resp. Tamen Prælati feudum ecclesiasticum (intellige reversum ad ecclesiam) absolute seu necessitate non urgente concedere nequeat, ne conditio ecclesiæ fiat deterior. Laym. *in dissert. de reb. eccles. alienand. thes. 93. Pirh. h. t. num. 11*. potest tamen id etiam sine consensu Capituli aliisque solemnitatibus juris, necessitate urgente, in hoc nimirum casu, si feudum ecclesiæ ob delictum vasalli, puta, quia is alienavit sine consensu domini directi rediit ad ecclesiam, ita tamen, ut neque à vasallo, qui illud alienavit, neque ab eo, cui alienavit, facile recuperari possit, illud alicui potentiori laico concedere, ut sic mediante illo ecclesia illud recuperet. Et hic est casus propositus in *c. 2. h. t. ad quem specialiter in favorem ecclesiæ sic respondit Papa. Abb. ibid. num. 5. Rosenth. loc. cit. c. 4. concl. 16. num. 2. Pirh. loc. cit.*

Quest. 400. Quot modis acquiri possit feudum?

Resp. Tribus potissimum sequentibus. Pacto (per quod intelligitur conventio seu contractus ille, quo dominus directus rei suæ dominium utile concedit alicui, & ab hoc reciprocam accipit promissionem præstandi ea, super qua conventum) præscriptione, successione.

Quest. 401. Qualiter acquiratur pacto & mediâ investiturâ?

1. **R**esp. primò declarando, quid nomine investituræ veniat, & quotuplex illa. Est itaque investitura actus ille solemnis, quo feudatarius à domino mittitur in possessionem rei feudalis, aut porrectio signi alicujus, puta vexilli, gladii vel hastæ, annuli pro consuetudine locorum diversa, unà cum prolatione verborum aptorum ad significandum, se velle ei feudum concedere, & actualiter eum investire, ut habetur, *l. 2. feud. rit. 2.* ubi etiam, quòd prior ille actus, quo à domino ejusvè deputato actualiter mittitur in possessionem, sit & dicatur investitura propriè realis & corporalis, in qua plene transfertur in vasallum dominium utile & possessio rei feudalis. Actus verò alter seu traditio illa signi sit & dicatur investitura abusiva, per quam non transfertur actu possessio in vasallum, censetur tamen ei data potestas eam apprehendendi propria autoritate. Ita Clarus, *§. feudum. quæst. 26. n. 1. Reiffenst. h. t. num. 55.* quin & tenetur dominus sic abusivè investito tradere actualem possessionem seu investituram propriè talem, ita ut pœnitere non possit, nec satisfaciat præstando interesse, *l. 2. feud. rit. 26. §. si facta. Reiffenst. num. 56. cum Claro loc. cit. num. 2.* qui tamen hanc addit exceptionem: nisi post factam illam abusivam investituram investivisset alium propriè, tradendo ei actualem possessionem; tunc enim ait præferendum secundum, & liberari dominum præstando illi primo interesse juxta *Gl. in cit. loc. uti etiam, ut Clarus loc. cit. num. 34. cum And. de Ifern. in cit. §. si facta;* dominus postquam promittit feudum nullà factâ investiturâ non tenebitur ad tradendam possessionem, sed solum ad interesse. His suppositis

2. Resp.

2. Resp. secundo: Investitura absolute necessaria est ad acquirendum feudum, seu, ut dicitur *l. 1. feud. tit. 25.* feudum sine investitura nullo modo constitui potest, videtur tamen ad constituendum seu concedendum alicui feudum sufficere investitura abusiva, dum dicitur *l. 2. feud. tit. 31.* sciendum itaque est feudum acquiri investitura, vel eo, quod habetur pro investitura &c, quale quid est ista traditio signi, & ita asserit Reifst. *num. 56.* qui tamen *num. 57.* notat, quod si quis investitur abusive (intellige investitura sufficiente ad constituendum feudum) id fieri debere coram duobus Paribus curiæ, hoc est, vassallis ejusdem domini, vel, iis deficientibus, coram aliis testibus externis. Quod videtur velle Clar. *loc. cit. 9. 15.* dum postquam quævisisset num feudum rectum, seu quod habet naturam propriam feudi, constitui possit sine investitura, respondet duos desuper esse in ulibus feudorum textus in speciem sibi contrarios, dum unus negat expressè posse feudum constitui sine investitura, etiamsi quis domino jubente rei tanquam feudalis possessionem nanciscatur. Alter dicit, paria esse, quod concedatur investitura, & quod quis domino jubente nactus sit possessionem; hosque duos textus ita conciliari, ut si talis iustus domini factus sit coram Paribus curiæ, habeat vim investituræ (intellige constituentis feudum) si autem factus absente curia (id est Paribus curiæ) nihil operetur; adeoque supponit Clarus, istiusmodi iustum, qui factus coram Paribus curiæ, unà cum traditione signi alicujus, & accedente in vim illius accepta possessione constituit investituram abusivam, sufficientem ad constitutionem feudi. De qua quoque investitura intelligendum videtur, quod Idem tradit *9. 14.* nimirum dominum posse investire aliquem de feudo nondum aperto, sive quod adhuc per alium legitime investitum possidet (quamvis, ut monet, ab istiusmodi investituris abstinendum; cum contineant votum captandæ mortis) modo investitura sit concepta sub conditione, puta si ille sine vocatis ad feudum illud decesserit, vel in tempus, quo ipsum feudum ad dominum devolvatur; ita ut dein eveniente illa conditione, addita possessione, feudum integrè constitutum & concessum censeatur; quia id de investitura propriè tali intelligi nequit; cum alio feudum legitime possidente, alter actualiter mitti in possessionem illius nequeat. De cætero investitura utraque tam dari quam accipi potest per alium nomine & mandato domini & vassalli juxta quod dicitur *l. 2. feud. tit. 3. circa finem.* & sic passim videmus Principes per Legatos suos petere & accipere investituras feudorum.

Quest. 402. Qualiter concedi possit feudum antiquum ut novum, & novum ut antiquum?

1. Resp. ad primum: Feudum antiquum vassallo ut novum concedi non posse; cum talis feudi natura in præjudicium descendendum agnatorum aliorumque vocatorum, quibus ex facto & providentia primi acquirentis jus quæsitum est, alterari nequeat per vassallum novum accedente consensu & confirmatione domini directi, etiam hic sit Princeps. Gail. *l. 1. obs. 49. num. 1. juncto num. 7.* Unde licet vassallus de novo investitur, & in investitura expressè dicatur, quod de novo feudo facta sit investitura, non tamen ideo effi-

cietur feudum novum, sed antiquum & paternum remanebit juxta expressum textum *tit. 14. l. 2. feud.* Alvar. *ibid. num. 2.* Jafon. *conf. 180. num. 5. vol. 2.* Gail. *loc. cit.* & Curt. & Afflic. apud Eund. Certumque id est, seu nullatenus per novas investituras naturam & qualitates veterum investiturarum immutari posse, si talis mutatio fieret sine consensu agnatorum. Baldus *conf. 28. num. 2. vol. 1.* Natta *conf. 322. num. 4. vol. 2.* Jaf. *conf. 7. col. 4. vol. 3.* & alii, quos citat & sequitur Gail. *loc. cit.* qui dicunt formam novæ investituræ & recognitionem feudi aliter solitò factam posteritati non esse nocuum. Unde semper attendenda prima investitura, & surrogatum seu investituram, ut sit confirmatio antiquæ, semper accipiendâ secundum qualitates antiquæ. Dixi tamen paulò ante: si hæc mutatio fieret sine consensu agnatorum: quia talis mutatio & alteratio fieri potest accedente dicto consensu. Gail. *loc. cit. num. 9.* cum Zafio *rr. de feud. p. 3. num. 4.* Curtio, Alvaro &c. De cætero notandum hic cum Claro *9. 20.* in genere, quod si in renovatione investituræ apponantur pacta insolita (quod ipsum probandum esse ab infeudando, ut Clar. *loc. cit. num. 1.* cum communi) & id per errorem non adverterit, id non nocere posteris, ut Bald. *in c. 1. §. fin. post. num. 2. de feud. Guard.* quem, ut Clarus, sequuntur omnes; qui tamen monet, ut vassallus sit cautus, ut accipiat semper renovationem secundum formam primæ investituræ; quod tamen intelligendum de feudo antiquo ex pacto, in quo Dominus non potest disponere pro libitu, secus de feudo, in quo potest disponere pro libitu. Item notandum cum eodem Claro *9. 13. n. 7. & 8.* Quod cum in renovatione infeudationis seu in reinfeudatione non possit immutare consuetudinem, secundum quam solita fieri infeudatio, si id fecerit, & excedat formam consuetam, vitietur reinfeudatio, in quo dicit neminem discrepare.

2. Resp. ad secundum: Feudum novum jure feudi antiqui, hoc est, ut censeatur feudum antiquum avitum, & secundum ejus naturam & qualitates reguletur, concedi potest ab eo, qui ad hoc habet potestatem, si hoc ipsum conceptis verbis exprimatur, quod eum jure feudi antiqui investiat. Gail. *l. 2. obs. 50.* citatis Zafio *p. 3. num. 8. in fin.* Alex. *conf. 29. n. 24.* Jaf. *conf. 136. per tot. vol. 4.* est enim quod ad hoc diversa ratio in feudo novo quam in feudo antiquo; cum in feudo novo quod ad hoc agatur de solius domini, in antiquo de agnatorum præjudicio, ut Jafon. *loc. cit.* Cujus concessionis plures effectus enumerat Gail. *à n. 2.* ut in feudo novo, in quo aliàs non nisi descendentes, non verò collaterales succedunt; dum conceditur ut antiquum, succedunt etiam collaterales non secus, ac si aliàs succedunt in feudo antiquo. Cæteros effectus non nisi proprios feudo antiquo, qualiter etiam locum habeant in novo, dum illud ut antiquum conceditur; vide apud Eundem. Secus verò est, seu non potest feudum novum taliter concedi ab eo, qui ad hoc potestatem non habet, ut Gail. *loc. cit. num. 1.* cum Bald. *in proem. feudor. num. 43.* Præpos. *in prælud. feud. in 6. divis. Alex. conf. 10. à num. 3. vol. 3.* Natta *conf. 467. n. 9. vol. 2.* Ac ita, ut Bald. *loc. cit.* Episcopus taliter investire non potest sine juris solennitate; quia Prælati Ecclesiastici aliter solitò investire nequeunt.